בד א מיי׳ פ״נו מהלכום

טור שו"ע יו"ד סימן רנג

נה ב טוש"ע ח"מ סי

מיט סעיף ב:

: ב"טו

אפילו פורתא גמי לא ליספו ליה ואמר מר

עלה לא צריכא "דביומי ניםן יקרא ארעתא

וביומי תשרי זל ארעתא דכ"ע נמרי עד ניסן

ומזבני והאי הואיל ואצמריכא ליה זוזי זבין

כדהשתא עד פלגא אורחיה למיזל מפי לאו

אורחיה למיזל והכא נמי גבי נזקין דיניה בעידית ואי א"ל איהו הב לי בינונית מפי

פורתא א"ל אי שקלת כדינך שקול כדהשתא

ואי לא שקיל כיוקרא דלקמיה מתקיף לה

רב אחא בר יעקב יא"כ הורעת כחן של נזקין

אצל בינונית וזיבורית דרחמנא אמר ממימב

ואת אמרת מבינונית וזיבורית נמי לא אלא

אמר רב אחא בר יעקב אי איכא לדמויי לב"ח מדמינן ליה ¢בעל חוב דיניה בבינונית ואי א"ל הב לי זיבורית מפי פורתא א"ל אי

שקלת כדינך שקול כדהשתא ואי לא שקיל

כי יוקרא דלקמיה ימתקיף לה רב אחא בריה

דרב איקא א"כ נעלת דלת בפני לוין דא"ל

אילו הוו לי זוזי הוה שקלי כדהשתא השתא

דזוזי גבך אשקול כיוקרא דלקמיה אלא

אמר רב אחא בריה דרב איקא אי איכא

לדמויי לכתובת אשה מדמינן דהא יכתובת אשה ידינה בזיבורית ואי אמרה ליה איהי

הב לי בינונית בציר פורתא אמר לה אי

שקלת כדינך שקול כדהשתא ואי לא שקלי

כיוקרא דלקמיה מכל מקום קשיא אמר רבא כל דיהיב ליה ממיטב ליתיב ליה

הוא מיטב דניזק הואיל ולא הוי מיטב לעלמא לא יהיב ליה מינה אבל אי לעלמא הויא מיטב יהיב ליה מינה אע"ג דאית ליה עידית: או דלמא למעושי נמי דעלמא. דשדהו דוקא וההיא דלגביה הויא עידית יהיב ליה: א"ל מיעב שדהו אמר רחמנא. דאולינן בתר ארעתא דידיה ויהיב ליה מעידית ארעתיה ולא שיימינן בשל עולם: אין לו אלא עידים. במי שהיו עליו בעל חוב וכחובת אשה

א) [גיטין מה:], ב) [שס], [כתובות ד) מהרנ"ש, ה) וחחר ד) מהרנ"ש, ה) וחחר

רבינו חננאל אם הוזלו עד חצי דמיהז זוזי מאכילין אותו מעשר לזבוני בהכי. האי לגבי נזיקין אם בא לגבות ממון בתשרי דזילא ארעא ואמ׳ ליה הניזק דיני בעידית הב לי בינונית כמו ששוה עכשיו. ואמ' ליה המזיק אי שקלת מיטב שקול בזול כי השתא דלא שקול בוול כי חשונא דלא יכילנא לדחותך דהא דינך בעידית. ואי בעית בינונית שהול כמו ששוה בניסז י שוה כסף כי האי גונא מה ששוה בניסו. ודחי׳ לה. כלומ׳ אם כן הירעתה כחו (שלמזיקין) [שלניזק]. אלא אי איכא לדמויה להא דחויא הרי שהיו לו כחיח שדות וכרמים ואינו מוצא למכור מאכיליו מעשר עני עד מחצה. והוי בה רבה, ופירשה כגון . דביומי ניסן יקרא ארעא וביוני ניסן יקוא אועא כוי. ולבעל חוב מדמינן ליה, בעל חוב דינו בבינונית. ואמ׳ ליה הב לי בבינוניות ואנו ליה הבלי זיבורית כדשו' השתא בתשרי כו'. ודחי' לה אם כז נעלת דלת בפני לויז , ופשוטה היא. והדר**נ**ן . לשמעתין, מכל מקום ופרקי׳ קשיא. ופרקי׳ ישיב מטלטלי ניהו וכל מטלטלין מיטב קרינא ביה. דאי לא מזביז בהאי אתרא מזדבני באתרא אחרינא, לבר מקרקע דליתו ליה ממיטב כי היכי אבא מרבא בשלו הן שמין כגון שהיו בינונית שלו כעידית דעלמ׳. אי אמרת ב בשלעלמא הן שמין דיני בבינונית. ופשט לה בשלו הז שמיז. ואותיב ליה הן שברן. ואותים ליה מיהא דתניא נזקין בעידית ובעל חוב בבינונית ובעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית. היו לו בינונית חיבורית נזקין ובעל חוב בבינונית

וכתובת אשה בזיבורית.

הקין וזורען בתשרי ובמרחשון וביומי תשרי זילי שאין סיפק לזורען

עני לא הוי דיטול שוה אלף דינר הואיל וביומי ניסן שוות קרקעותיו מאתים ועשיר לא הוי הואיל ולכולי עלמא נמי לא הוי שוין השתא מאתים הלכך משלימין לו עד מאמים והיינו מחלה דעד פלגא אורחיה למיזל טפי לא: והכא נמי גבי נוקין. נמי בהכי מיתרצו קראי כגון דביומי ניסן יהרא ארעתא וביומי תשרי זול והזיק בתשרי שוה מנה ובא לגבות מנה מקרקעות המזיק ודינו בעידית כדכתיב [שמות כב] מיטב: די[שקול]. כי זול דהשתח: וחי ח"ל. ניזק הב לי מבינונית כדהשתה טפי פורתה ממחי דבעית למיתב לי בעידית לא מצי למכפייה אלא א"ל מזיק אי שקלת בעידית כי דינך שקול כי השתא ואי לא שקול מבינונית כיוקרא דלקמיה ולהכי אתי ישיב (שם כח) לרבות סובין דחי בעי למשקל ניזק סובין כגון שיש לו קרקע סמוך לאותה בינונית של מזיק וניחא ליה בה שקיל לה כיוקרא דלקמיה דהא שוה כסף הוא בניסן. ולהכי אילטריך לאביי לאוקמא בהכי כדאמרן דסופה לייקר בניסן משום דחי חין סופה לייקר קרא למאי אתא פשיטא דאי בעי ניזק למישקל סובין שקיל בע"כ של מזיק שאפילו בעידית יפה כחו כל שכן בבינונית אלא להכי אתא קרא למימר דישיב לו שוה כסף כיוקרא דלקמיה: ס לישנא אחרינא מאכילין אוחו מעשר עני עד מחלה. לאו אעני קאי אלא אכל אדם שלריך מעות למזונות והיו לו בתים שדות וכרמים ואינו מולא למכור אפילו בחלי דמיהן מאכילין אותו מעשר עני עד שיתייקרו קרקעותיו שיוכל למכרן בחלי דמיהן: אפילו טובא נמי. חפילו מלי לזבונינהו טובח יותר מחלי דמיהן ליספו ליה עד שיוכל למכור בשוויהן דהא מכה דכולי עלמא הוא ולא פשע מידי: אפילו פורתא נמי. אפילו אין יכול למוכרן אלא פורתא לא ליספו ליה דפושע הוא: עד פלגא אורחיה

למיזל טפי לא. הלכך אם יכול למכור בחלי דמיהן אין מאכילין אותו מעשר

שיתנו טפי ממחלה מ"מ ליספו ליה עד שימלא למוכרן בשויין דמה אפילו פורסא נמי לא ליספו ליה. שהרי שוות קרקעותיו מאחים שאין מוצא למוכרן בשויין לפי שרואין אותו שהוא דחוק ואית דגרס ווו: **דביומי ניסן יקרי ארעהא.** מפני שהלוקח ניר חורש אותן בימות אי דזולי כו׳ אפילו טובא נמי לא ליספו ליה פי׳ אפילו הוזלו הרבה לא ליספו ליה כיון דשוות מאתים זוו וזול נמי דכ"ע ואי דאייקור באותה שנה: זבין כדהשתא. בתשרי משום דאינטריך לוחי הלכך

אפילו פורתא ליספו ליה פירוש אפילו הוזלו פורתא:

דביומי ניסן יקרי ארעתא. וא"ת התינה שדות כדפי׳ הקונטרס לפי שיחרוש בקין ויזרע במרחשון אלא בתים מאי חילוק יש בהן בין ניסן לתשרי וי"ל שרגילין שייקרו בזמן שרגילין לשכור הבתים ולאחר ששכרו זילו:

בבינונית: לבתובת בבעל חוב דקאי ביה ודקאמר הב לי אליבא דר' ישמעאל לא תיבעי

לבעל חוב מדמינן ליה. ולא שייך למפרך ח״כ הורעת כחו שלא יפה הכתוב כח בעל חוב אלא אדרבה הורע כחו דמדאורייתא דינו בזיבורית: הב לי זיבורית מפי פורתא. לא גרסינו או עידית בליר פורתא דאם כן מאי קפריך א"כ נעלת דלת בפני לוין הלא אין דינו כלל בעידית דקיימא לן דינו מדמינן ליה. ה״ה דהוה מני לאוקמי עידית בציר פורתא אלא לפי שהתחיל והעמיד בנזקין ואח"כ בב"ח ניחא ליה למנקט בתרייהו כתובת אשה: לד דאמר בדניוק שיימינן. כיון דיליף מג"ש דשדה שדה מוביער בשדה אחר דהוי דניזק אבל לר"ע אפשר דהא דקאמר דהאיך דקמשלם לא אתא אלא למעוטי דניזק:

רחמנא אמר מיטב שדהו ואת אמרת בשל עולם הן שמין איתיביה יאין לו אלא עידית כולם גובין מן העידית בינונית כולם גובין בינונית זיבורית כולם גובין זיבורית יהיו לו עידית ובינונית וזיבורית נזקין בעידית ובעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית "עידית ובינונית נזקין בעידית ב"ח וכתובת אשה בבינונית בינונית וזיבורית נזקין ובעל חוב בבינונית וכתובת אשה בזיבורית עני דוה דרכו ואם הוזלו טפי מאכילין ולא יפסיד. ותפוס לשון ראשון: ואם אמרם מבינונים וויבורים לא שקיל. כי השתא: אי איכא לדמויי. להא דרבה: לבעל חוב מדמינן לה דבעל חוב דינו בבינונית. בפרק הניזקין במסכת גיטין (דף מח:) והשתח אם בא בעל חוב לגבות מן הלוה בחשרי וא"ל ללוה הב לי זיבורית טפי פורתא כי היכי דליהוי שוה מלוה דאית לי גבך כזולא דהשתא מצי אמר ליה אי שקלת כו' ואי לא שקלת בינונית שקול כיוקרא דלקמיה: לכסובת אשה מדמינן לה. וכגון שנתן לה גט במשרי וזילו ארעתיה והיתה כתובתה מאמים ודינה למיגבי מזיבורית כדמסקינן התם בפרק הניזקין [מט:]: מכל מקום קשיא. מיטב וישיב דמרבי סובין: כל דיהיב ליה ממיטב יהיב ליה. וכי פרע ליה סובין יתן לו מסובין מעולין שלו: והא מיעב שדהו כסיב. ואי כדקאמרת לכתוב מיעב סתמא: כל מילי. דמטלטלין שיכול להוליכן ממקום זה למקום אחר הוי מיטב: דאי לא מיודבן הרא. כולי האי: מיודבן במסא אחריסי. ולהכי לא כתיב מיטב אלא לגבי שדות והכי מתרצי קראי בשדות יתן מיטב ובמטלטלים אפי? סובין: כשהן שמין. האי עידית וזיבורית: בשלו הן שמין. וההוא דהוי עידית לדידיה דמזיק יהיב ליה ואי אית ליה עידית וזיבורית ושוייה זיבורית דידיה כעידית דעלמא אפילו הכי לא יהיב ליה מזיק לניזק אלא מעידית דידיה דבתר ארעתא דידיה אזליגן: או בשל עולם הן שמין. ויהיב ליה מזיבורית שהרי לכל העולם הוא עידית: דאמר בדניוק שיימינן. וכיון דשויא הך זיבורית כעידית דניזק יהיב ליה מזיבורית: למעוטי דניזק. דלא אזלינן בתר מיטב דניזק ואע"ג דהך זיבורית דמזיה

והא מימב שדהו כתיב אלא כי אתא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע

מבי רב "פרשוה כל מילי מימב הוא דאי לא מזרבן הכא מזרבן במתא

אחריתי לבר מארעא דליתיב ליה ממימב כי היכי דלקפוץ עלה זבינא: בעא

מיניה רב שמואל בר אבא מאקרוניא מרבי אבא כשהן שמין יבשלו הן שמין

או בשל עולם הן שמין אליבא דרבי ישמעאל לא תבעי לך דאמר בדניזק

שיימינן כי תבעי לך אליבא דרבי עקיבא דאמר בדמזיק שיימינן מאי מימב

שדהו אמר רחמנא למעומי דניזק או דלמא למעומי דעלמא נמי אמר ליה

נו ג טוש"ע ח"מ סי' קב סעיף ב וסעיף ג וע"ם. בז ד מיי' פט"ז מהלכות אישות הלכה ג ופי"ט מהלכות מלוה ולוה הלכה ל שמוג עשין ממו טוש ע אה"ע סיי ק סעיף ב: בח ה מיי פ"ח מהלכות טקי ממון הלכה י סמג עשין סו טוש״ע ח״מ מי תיט סעיף א: בש ו מיי׳ שם ופי״ט מהלי מלוה ולוה הלכה א ופכ"ד שם הלכה י סמג שם ועשין לד טוש״ע שם וסי׳ קב סעיף א וע״ש :במ״מ ובב״יי

פי"ט מהלכוח עשין לד טוש"ע ח"מ סי סמג שם: סב ט מיי׳ שם הלכה ד סמג שם טוש"ע ח"מ

ומקין: וכחובת אשה בויבורים. במסכת גיטין בפרק הניזקין (דף מט:) תני טעמא דיותר משאיש רולה לישא אשה רולה לינשא: